EUROPEISKA KOMMISSIONEN

Bryssel den 6.9.2012
COM(2012) 489 final

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

Årsrapport om Europeiska unionens politik för humanitärt bistånd och civilskydd och dess genomförande under 2011

{SWD(2012) 254 final}

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

Årsrapport om Europeiska unionens politik för humanitärt bistånd och civilskydd och dess genomförande under 2011

1. INLEDNING

När en katastrof inträffar krävs det hjälpinsatser, och det snabbt. Världssamfundet har en moralisk skyldighet att hjälpa världens mest utsatta befolkningsgrupper vid krissituationer, eftersom denna hjälp kan betyda skillnaden mellan liv och död. Europeiska unionen tar denna skyldighet på stort allvar. Den är tillsammans med sina 27 medlemsstater den största givaren av humanitärt bistånd i världen och svarar för ungefär hälften av det globala katastrofbiståndet till offren för naturkatastrofer och katastrofer orsakade av människor. EU verkar dessutom för att stärka iakttagandet och efterlevnaden av den internationella humanitära rätten.

Denna årsrapport handlar om Europeiska kommissionens åtgärder på områdena humanitärt bistånd och civilskydd under 2011. Syftet med dessa åtgärder är att rädda och bevara liv överallt där människor är i behov av nödhjälp samt att förhindra och lindra mänskligt lidande, utan att detta medför att de befolkningsgrupper som drabbats av en naturkatastrof eller en katastrof orsakad av människor förlorar sin integritet eller värdighet.

Europeiska gemenskapens kontor för humanitärt bistånd (Echo) inrättades 1992 för att ge uttryck åt Europas solidaritet gentemot behövande världen över. Echo ombildades till kommissionens generaldirektorat för humanitärt bistånd 2004 och utvidgades 2010 till att även omfatta civilskydd i syfte att förbättra samordningen och kvaliteten på katastrofinsatserna inom och utanför EU. Kommissionen har kanaliserat ungefär 14 miljarder euro via Echo sedan det inrättades. Dessa medel som hämtats från EU:s allmänna budget har gått till offer för konflikter och katastrofer i fler än 140 länder världen över. Under de senaste fem åren har det i genomsnitt tillhandahållits 1 miljard euro per år. Detta bistånd har hjälpt närmare 150 miljoner människor ur världens mest sårbara befolkningsgrupper som drabbats av en naturkatastrof eller en katastrof orsakad av människor.

Humanitärt bistånd är det ena av Europeiska unionens två viktigaste instrument för att tillhandahålla katastrofbistånd till människor utanför EU omedelbart efter en katastrof.

EU:s humanitära bistånd grundar sig på principerna om **humanitet, neutralitet, opartiskhet** och **oberoende**. Alla kommissionens beslut måste stå i samklang med dessa fyra principer som utgör kärnan i det europeiska samförståndet om humanitärt bistånd. EU:s humanitära bistånd tillhandahålls utan politiska hänsyn och är undantagslöst inriktat på att hjälpa de mest behövande, oavsett nationalitet, religion, kön, etniskt ursprung och politisk tillhörighet. Detta åtagande om principstyrt humanitärt bistånd är förankrat i Lissabonfördraget (artikel 214 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt).

Det andra viktiga instrumentet är **civilskydd**. Civilskyddsmekanismen har 32 deltagarländer, däribland alla EU:s medlemsstater, och tillhandahåller resurser, t.ex. sök- och räddningsteam och utrustning, när ett katastrofdrabbat land begär bistånd Den leds via övervaknings- och informationscentrumet vid Echo.

Utnämningen av Kristalina Georgieva 2010 till den första kommissionsledamoten för internationellt samarbete, humanitärt bistånd och krishantering innebar att dessa instrument sammanfördes, vilket gav en bättre samordning av EU:s krisinsatser.

Genom sitt humanitära bistånd och civilskydd kan Europeiska unionen ge uttryck för sitt åtagande att stödja befolkningsgrupper som behöver bistånd, både inom och utanför unionen, i de situationer där de är som mest sårbara. Detta bistånd bidrar till att uppfylla ett av de strategiska målen för EU:s yttre åtgärder som anges i artikel 21 i fördraget om Europeiska unionen.

Det har även ett brett stöd hos den europeiska allmänheten. Det framgår av en Eurobarometerundersökning som gjorts helt nyligen att allmänhetens stöd för EU:s humanitära bistånd och civilskydd har ökat under de senaste åren, trots den ekonomiska krisen.

- Nio av tio (88 %) ansåg att det är viktigt att Europeiska unionen fortsätter att finansiera humanitära biståndsåtgärder. Detta är en ökning med 9 procentenheter i förhållande till den föregående undersökningen 2010. Nästan lika många (84 %) anser att det humanitära biståndet bör fortsätta.
- Det finns även ett starkt stöd (71 %) för kommissionens roll som samordnare av EU:s humanitära bistånd, vilket är en ökning med 13 procentenheter jämfört med 2010. En stor majoritet av de svarande (88 %) stödjer även ett initiativ för att genom en frivilligkår få unga människor att delta i EU:s humanitära insatser.
- Vad gäller civilskyddet instämmer 82 % i att det är bättre med en samordnad EU-insats vid katastrofer än att de enskilda länderna genomför insatser var och en för sig.
- Det framgick av undersökningen om civilskydd att det finns oro för att det ska inträffa katastrofer i EU. 75 % av de tillfrågade svarade att de var oroade över katastrofer orsakade av människor, t.ex. oljeutsläpp och kärnkraftsolyckor. Därefter kom översvämningar och jordbävningar med 67 %, under det att 64 % uppgav att de framförallt var oroade över terroristattacker och 59 % var oroade över väpnade konflikter.
- 68 % av Europas befolkning känner till att EU finansierar humanitärt bistånd. Fyra av tio (38 %) känner till att EU samordnar civilskyddsinsatser.
- Ungefär en tredjedel anser att de fått god information om EU:s humanitära bistånd, vilket är en ökning med 12 % i förhållande till den föregående undersökningen. I civilskyddsundersökningen uppgav 19 % att de anser att de fått god information om EU:s åtgärder. I båda undersökningarna angav de svarande att de föredrog informationskällorna tv och internet och därefter tidningar och radio.

2. BISTÅNDETS GLOBALA SAMMANHANG

Under 2011 **ökade de humanitära kriserna, katastroferna och sårbarheten världen över**. Utvecklingen med ökade behov som inte kan täckas med tillgängliga resurser fortsätter. Det har blivit allt svårare och alltmer komplicerat att tillhandahålla humanitärt bistånd och civilskydd. Eftersom naturkatastroferna är både många och allvarliga så har också de plötsliga

humanitära katastroferna blivit allt fler, framför allt mycket stora katastrofer som t.ex. de som inträffat på Afrikas horn och i Japan.

Enligt den statistik som publicerats av Cred (Centre for Research on the Epidemiology of Disasters)[1] och UNISDR (FN:s kontor för katastrofriskreducering)[2] inträffade det 302 naturkatastrofer av varierande omfattning under 2011 som dödade närmare 30 000 människor och fick följder för 206 miljoner människor världen över. Runt 106 miljoner människor drabbades av översvämningar och 60 miljoner av torka, under det att 1,6 miljoner blev offer för jordbävningar. Den region som drabbades hårdast var Asien med 45 % av katastroferna och 89 % av det totala antalet katastrofoffer. Katastroferna hade både förödande och varierande konsekvenser och leder till att både människoliv, bostäder, skördar och utkomstmöjligheter går till spillo.

Även om vi bara nämnt ett fåtal katastrofer så har verkningarna av dessa katastrofer varit så omfattande att det internationella humanitära samfundet nästan nått sin gräns. Under 2011 var FN tvunget att komma med sin största finansieringsbegäran någonsin (5,7 miljarder euro) när det gäller humanitära behov. Klyftan mellan de ökande humanitära behoven, å ena sidan, och de allt knappare ekonomiska resurser som finns tillgängliga för dessa behov, å andra sidan, fortsätter att växa, särskilt mot bakgrund av den ekonomiska och finansiella kris som drabbat många av givarländerna i västvärlden. Denna situation, i kombination med den kroniska sårbarhet som finns i många delar av världen, har direkta följder för miljontals människor som är i behov av bistånd.

Den gör även att givarna måste fördubbla sina katastrofinsatser och göra dem effektivare genom att använda sina begränsade resurser på ett bättre sätt. För Echos del innebär detta att det måste göra effektivitetsvinster i samarbetet med sina partner och öka investeringarna för att förbättra beredskapen och motståndskraften hos sårbara befolkningsgrupper. Det är dessutom nödvändigt att till fullo utnyttja de synergieffekter som finns mellan det humanitära biståndet och civilskyddet. Eftersom EU ingår i det **övergripande internationella humanitära systemet** har det även en viktig roll att spela när det gäller att uppmuntra andra länder och regioner att öka sitt deltagande på området katastrofberedskap och katastrofinsatser, så att tillväxtekonomiernas växande resurser i ökad utsträckning kan användas till humanitära insatser och katastrofinsatser.

Humanitära katastrofer orsakade av människor beror fortfarande till största del på interna civila konflikter, vilka allt oftare leder till att civilbefolkningen utsätts för våld och lidande. Denna typ av konflikt karaktäriseras ofta av att de stridande inte respekterar den internationella humanitära rätten eller de humanitära principerna, vilket minskar det humanitära utrymmet, dvs. de områden inom vilka humanitärt bistånd utan hinder kan tillhandahållas neutralt och opartiskt. Det har blivit allt svårare att få fram den humanitära hjälpen till de behövande och att skydda civilbefolkningen och de humanitära hjälparbetarna i dessa sammanhang. Både situationen i dess helhet och arbetsförhållandena har försämrats i alla dessa avseenden, särskilt i Somalia, Demokratiska republiken Kongo, Afghanistan och Nordkorea.

Till följd av dessa problem har man i det internationella humanitära samfundet blivit alltmer medveten om vikten av att stärka **utsatta gruppers beredskap och motståndskraft** så att dessa kan handskas bättre med katastrofer och därmed se till att verkningarna av en katastrof inte blir fullt lika förödande för de drabbade befolkningarna och deras utkomstmöjligheter.

---

1 www.cred.be.

2 www.unisdr.org.

De långsiktiga verkningarna för människors liv och utkomstmöjligheter efter en större kris, som t.ex. jordbävningen på Haiti 2010 och översvämningarna i Pakistan, är goda exempel på hur viktigt det är att man redan i det inledande skedet av en humanitär insats även planerar för de långsiktiga återuppbyggnads- och utvecklingsbehoven. Det krävs att biståndsarbetarna och utvecklingsaktörerna samarbetar för att man ska ha en chans att minska den förödande inverkan som ständigt återkommande katastrofer har på möjligheterna till en hållbar utveckling på sikt. Av denna anledning fortsatte arbetet med att **knyta samman katastrof-, återanpassnings- och utvecklingsbistånd** under 2011, t.ex. genom att kommissionens avdelningar gemensamt programplanerade budgeten för livsmedelstrygghet i vissa regioner och ett nära samarbete med stabilitetsinstrumentet (kortsiktiga åtgärder) för att skapa en snabb återhämtning. Det kan bland annat handla om att utarbeta och testa gemensamma metoder, öka samarbetet mellan biståndsarbetare och utvecklingsaktörer och att hitta fler innovativa lösningar när det gäller det praktiska genomförandet ute på fältet.

3. EU:S VERKSAMHET PÅ OMRÅDENA HUMANITÄRT BISTÅND OCH CIVILSKYDD UNDER 2011

EU tillhandahöll via kommissionen (Echo) ett betydande behovsrelaterat humanitärt bistånd och underlättade tillhandahållandet av civilskyddsbistånd in natura till ett värde av totalt 1 154 miljoner euro under 2011. Dessa medel fördelade sig enligt följande:

- Humanitärt bistånd till ungefär 117 miljoner människor[3] i 91 länder utanför EU till en genomsnittskostnad per mottagare på 10 euro.
- Snabbinsatser på grundval av 18 ansökningar om bistånd inom ramen för civilskyddsmekanismen, både inom och utanför EU.

Den ursprungliga budgeten för humanitärt bistånd på 853 miljoner euro utökades vid flera tillfällen som svar på nya kriser och naturkatastrofer som inträffade under året, t.ex. den interna konflikten i Libyen, krisen efter valet i Elfenbenskusten, hungersnöden som orsakades av torkan och därefter förvärrades ytterligare genom konflikten på Afrikas horn, konflikten i Sudan rörande Sydsudans oberoende och översvämningarna i Pakistan. För att täcka dessa ytterligare behov hämtades nya medel från EU:s reserv för katastrofbistånd, tionde Europeiska utvecklingsfonden (EUF) som är avsedd för humanitärt bistånd till Afrika, Västindien och Stillahavsområdet, bidrag från Efta[4], bidrag och överföringar från andra budgetposter under rubriken yttre bistånd (rubrik 4) i EU:s allmänna budget.

Av de totala EU-medel som tillhandahölls 2011 anslogs 42 % till utdragna kriser, 38 % till naturkatastrofer och 20 % till ad hoc-kriser och ingripanden.

Naturkatastrofer fortsatte att vålla mänskligt lidande och allvarliga skador världen över under 2011. Kommissionen använder sig av en strategi i två delar för detta slags katastrofer.

- Snabba insatser för att tillhandahålla humanitärt bistånd och för att underlätta och samordna det civilskyddsbistånd som EU:s medlemsstater på frivillig basis ger till andra stater (EU-stater eller tredjeländer) som deltar i civilskyddsmekanismen när mekanismen aktiveras.

[3] 105 miljoner människor fick hjälp i form av humanitärt bistånd och livsmedelsbistånd och 12 miljoner i form av katastrofförebyggande åtgärder.

[4] Europeiska frihandelssammanslutningen.

- Katastrofberedskap som innebär att man lokaliserar de geografiska områden och befolkningsgrupper som är som mest utsatta för naturkatastrofer och inrättar särskilda katastrofberedskapsprogram för dessa.

Under 2011 tillhandahöll kommissionen humanitärt bistånd för att hantera verkningarna av följande katastrofer:

- Den trefaldiga katastrofen i Japan med både jordbävning, tsunami och en kärnkraftsolycka.
- Torkan i Västafrika (Burkina Faso, Mauretanien, Mali, Niger och Tchad), på Afrikas horn (Djibouti, Etiopien, Kenya, Somalia) och i Central- och Sydamerika (Paraguay, Bolivia, Honduras, El Salvador och Guatemala).
- Översvämningarna i Pakistan, Bangladesh, Indien, Sri Lanka och Peru.
- Cyklonerna/orkanerna/de tropiska stormarna i Sydostasien (Kambodja, Laos, Filippinerna, Thailand och Vietnam), i Centralamerika (El Salvador, Guatemala, Honduras och Nicaragua) och i Västindien (Saint Lucia).
- Epidemierna i Kamerun.

3.1. Humanitära biståndsinsatser

Afrikas horn drabbades av en omfattande humanitär kris under 2011. Kombinationen av höga livsmedelspriser, utebliven regnperiod, en ökning av antalet fördrivna (huvudsakligen beroende på den våldsamma konflikten i Somalia) och ett begränsat tillträde för humanitär hjälp ledde till en snabb försämring av livsmedelstryggheten och nutritionsstatusen för de utsatta befolkningsgrupperna. Situationen förvärrades ytterligare genom att dessa befolkningar redan var fattiga och hade bristande förmåga att hantera situationen. Under andra halvåret 2011 var fler än 13 miljoner människor drabbade av denna kris. Kommissionen reagerade genom att mobilisera mer än 181 miljoner euro för att hjälpa de mest utsatta befolkningsgrupperna i regionen.

Kommissionen tillhandahåller inte bara katastrofinsatser utan verkar även för att förbättra katastrofförebyggandet och katastrofberedskapen, både inom och utanför EU, särskilt i regioner där risken för naturkatastrofer är stor. **Katastrofriskreducering** och anpassning till **klimatförändringen** var de områden som fick mest medel under 2011. Echo inledde nya Dipecho-program i södra Asien, Sydamerika, Stillahavsområdet och Västindien. Dessutom integrerades riskreducering i alla biståndsinsatser.

Vad gäller ”**katastrofer orsakade av människor”** så utvecklade sig de politiska protesterna i Libyen till ett inbördeskrig som tills sist krävde Nato-ledda luftangrepp för att skydda civilbefolkningen. Konflikten i Libyen skapade en stor flyktingkris vid gränserna gentemot Tunisien och Egypten. Denna kris krävde att EU gick in och hjälpte till med de humanitära insatserna och repatrieringen av flyende personer som arbetat i Libyen före konflikten. Den kris som utbröt efter valet i **Elfenbenskusten** fortsatte, vilket även drabbade grannländerna. I Irak har säkerhetsläget försämrats alltsedan parlamentsvalet den 7 mars 2010. Rebeller fortsatte att angripa polis och soldater, samt även civila, genom intensiva bombattacker i ett försök att undergräva förtroendet för de irakiska säkerhetsstyrkorna, eftersom de amerikanska styrkorna höll på att göra sig klara att lämna landet i slutet av 2011.

Förutom dessa kriser ingrep kommissionen även i flera olika **utdragna och komplicerade krissituationer**. Det rörde sig bland annat om följande kriser:

Sudan och Sydsudan: den officiella delningen av Sudan i två länder skedde till en början under lugna omständigheter och Sydsudan blev världens 196:e land den 9 juli 2011. De väpnade konflikterna längs den nya gränsen håller emellertid på att förvärras och det pågår fortfarande svåra förhandlingar om ett rad olösta tvistemål (t.ex. hur man ska dela på oljeinkomster och hur gränsen ska stakas ut). Under tiden har det dessutom inträffat flera nya kriser, vilket lett till att de humanitära behoven ökat kraftigt i Sudan och Sydsudan.

De ockuperade palestinska områdena, där befolkningen som fortfarande lever under israelisk ockupation har en mycket svår situation och dåliga sociala förhållanden. En utdragen social och ekonomisk kris med kraftiga inskränkningar i rörelsefriheten och fortsatt förstörelse av fysiska tillgångar har lett till en kraftig ökning av fattigdomen och arbetslösheten. På Västbanken satte de israeliska bosättningarnas utbredning, bosättarnas våld mot palestinier och säkerhetsbarriären sin prägel på vardagslivet. De stränga kontrollerna för palestinier som reser in till Israel och östra Jerusalem finns fortfarande kvar och jordbrukarna har svårigheter med att tillgå sin mark nära säkerhetsbarriären och bosättningarna. Tusentals husägare levde under hot om rivning, samtidigt som antalet avhysningar ökade.

I Demokratiska republiken Kongo, där det finns 1,9 miljoner fördrivna personer av en total befolkning på 71 miljoner, var den humanitära situationen fortfarande svår i många områden. Stora delar av skörden gick förlorad på grund av problem med tillgängligheten och konflikter. Det finns fortfarande många internt fördrivna i de konfliktdrabbade områdena norra och södra Kivu i östra delen av landet. Även om läget gradvis stabiliserat sig i några delar av norra Kivu så har det försämrats rejält i andra delar, vilket gör att man totalt sett har en mycket instabil situation. I provinsen Equateur ledde en konflikt mellan olika etniska grupper i slutet av 2009, där armén ingrep, till många fördrivna och stora flyktingströmmar till Republiken Kongo och Centralafrikanska republiken. De ihärdiga attacker som genomförts av Lord's Resistance Army (LRA) har lett till enormt många fördrivna inom provinsen Orientale och betydande flyktingströmmar till Centralafrikanska republiken.

Trots att komplicerade krissituationer tärt på resurserna under de senaste åren och trots brott mot de humanitära principerna och bristande säkerhet för de humanitära hjälparbetarna så har den humanitära situationen förbättrats i vissa fall. Det finns till exempel tecken som tyder på att förhållandena förbättras om de humanitära insatserna följs upp med lämpliga riktade åtgärder[5].

3.2. Civilskyddsinsatser

Vad gäller civilskydd aktiverades EU:s c**ivilskyddsmekanism** 18 gånger under årets lopp[6] (4 gånger inom och 14 gånger utanför EU) för händelser som t.ex. explosionen vid en flottbas på Cypern, skogsbränderna i Grekland och Albanien, översvämningarna i Pakistan, jordbävningen i Turkiet samt jordbävningen och tsunamin i Japan. Vidare evakuerades EU-medborgare och tredjelandsmedborgare från Libyen under krisen där. Experter sändes ut på tolv bedömnings- och samordningsuppdrag, vilka ägde rum både inom och utanför EU.

I slutet av 2011 antog kommissionen förslaget till beslut om en civilskyddsmekanism för unionen[7]. Detta förslag är fortfarande under behandling i rådet och parlamentet. Närmare detaljer anges i avsnitt 4.

---

[5] Såsom förklaras närmare genom konkreta exempel i följedokumentet. Se exemplen Tchad, Burundi/Tanzania eller, i kapitel 3.9, exemplet rörande övergång och återhämtningsförmåga.

[6] Ansökningarna gällde aktivering av mekanismen i 18 fall, förvarningar i 3 fall och övervakning i 6 fall.

[7] KOM(2011)934 slutlig, 20.12.2011.

Syftet med detta lagförslag är att stärka mekanismens instrument. I dagsläget sätts EU:s civilskyddsresurser till största del in på grundval av frivilliga erbjudanden från de 32 deltagarländerna som görs från fall till fall. Kommissionen har för avsikt att övergå till ett system med förhandsplanering, eftersom detta gör det möjligt att snabbt vidta åtgärder.

3.3. Ekonomiska och mänskliga resurser

Fler än 300 personer arbetar vid Echos huvudkontor i Bryssel och fler än 400 arbetar vid 44 lokalkontor i 38 olika länder världen över. Direkt efter det att en katastrof inträffat sänds de humanitära experterna ut på fältet för att göra en behovsanalys och övervaka genomförandet av de humanitära projekt som finansieras med EU-medel. Denna behovsbaserade strategi är en viktig del i EU:s humanitära bistånd och av metoden för att distribuera detta bistånd till de ungefär 200 partnerna, vilka utgörs av icke-statliga organisationer, FN-organ, andra internationella organisationer (t.ex. Internationella rödakorskommittén och Internationella rödakors- och rödahalvmånenfederationen) och vissa av EU-medlemsstaternas specialorgan.

Det är viktigt för Echo att ha en bred uppsättning partner, eftersom detta gör att man kan täcka de växande behoven i olika delar av världen, ofta i alltmer komplexa situationer. Tilldelningen av de gåvor och bidrag som förvaltas av Echo sker genom att man väljer ut de bästa av de inkomna förslagen. Under 2011 fördelades medlen mellan Echos partner enligt följande: 50 % gick till icke-statliga organisationer, 36 % gick till FN-organ och 14 % gick till internationella organisationer.

De humanitära organisationerna har fått det allt svårare att nå de människor som behöver hjälp. Detta beror på att det humanitära utrymmet minskats av regeringar och beväpnade grupper som inte iakttar ens det mest grundläggande skydd som garanteras enligt den internationella humanitära rätten samt på att det finns säkerhetsproblem. Olika länders regeringar har i allt högre utsträckning börjat införa restriktioner för tillhandahållandet av humanitärt bistånd (t.ex. Sri Lanka). I många konfliktzoner (t.ex. Demokratiska republiken Kongo, Somalia och Sudan) har de humanitära hjälparbetarna bevittnat särskilt brutala former av krigföring, bl.a. att civilbefolkningen görs till måltavla och att sexuellt våld används som ett vapen.

Det verkar dessutom som om det håller på att bli allt vanligare med attacker på de humanitära hjälparbetarna, bl.a. i form av kidnappningar, utvisningar och mord. Givarna bör bli medvetna om att det finns säkerhetsrisker inte bara när det gäller den humanitära personalen utan även för den finansiering och den infrastruktur som de tillhandahåller. En del regeringar tvekar inte att tillgripa extrema metoder som att expropriera eller "låna" medel och egendom som finansierats av givarna eller att utvisa humanitära hjälporganisationer så snart de tagit deras tillgångar.

4. POLITIKEN FÖR HUMANITÄRT BISTÅND OCH CIVILSKYDD

På det politiska planet arbetade kommissionen under 2011 främst med följande **strategiska initiativ**:

- Ett **lagförslag om EU:s civilskydd** som lades fram i syfte att stärka de befintliga instrumenten betydligt. I dagsläget sätts EU:s civilskyddsgrupper och resurser in till största del på grundval av frivilliga erbjudanden från deltagarländerna. Även om EU:s civilskyddsmekanism redan spelar en viktig roll genom att stödja, samordna och komplettera det ömsesidiga biståndet föreslår kommissionen att man bör övergå till ett system med förhandsplanering som medger omedelbara insatser. Det är i

förbindelse med detta som man har börjat förbereda inrättandet av **centrumet för katastrofberedskap** 2013 som ska bli en effektivare efterträdare till det nuvarande övervaknings- och informationscentrumet. Det kommer att bli ett centrum som är handlingsberett dygnet runt och året runt, vilket kommer att göra det möjligt för EU att spela en mer aktiv roll i planeringen, förberedelserna, den operativa samordningen och det logistiska stödet.

- Förberedelser inför inrättandet av den **europeiska frivilligkår för humanitärt bistånd** som föreskrivs i Lissabonfördraget (artikel 214.5 i EUF-fördraget). Under 2011 inledde Echo ett offentligt samråd, en konsekvensbedömning och några pilotprojekt. Resultaten av denna verksamhet kommer att användas i förslaget till den rättsliga ram för inrättandet av frivilligkåren som förväntas antas under 2012.

Echo har även lagt särskild vikt vid vissa utvalda **övergripande politiska prioriteringar** i enlighet med åtagandena i det **europeiska samförståndet om humanitärt bistånd**[8] och den därtill hörande handlingsplanen. Till dessa politiska prioriteringar hör till exempel en vidareutveckling av EU:s humanitära **livsmedelsbistånd**. Förhandlingarna om en modernisering av konventionen om livsmedelsbistånd ska ses mot denna bakgrund. I syfte att göra de gemensamma insatserna för att säkra livsmedelstryggheten och nutritionsbehoven effektivare avgav kommissionen en avsiktsförklaring om programsamarbete på området livsmedelstrygghet och nutrition tillsammans med de tre FN-organen FAO (FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation), WFP (Världslivsmedelsprogrammet) och Ifad (Internationella jordbruksutvecklingsfonden).

Kommissionen stödde katastrofberedskapsåtgärder i regioner som ofta drabbas av naturkatastrofer. Målet är att hjälpa lokalbefolkningen att reagera snabbt och effektivt när katastrofer inträffar, vilket räddar många människoliv. Stödet tillhandahålls via Dipecho-program som inleddes 2010 och nya program för södra Asien, Stillahavsområdet, Sydamerika och Västindien. Det är emellertid inte bara genom Dipecho-handlingsplanerna som det ges stöd till katastrofberedskap utan även många av de viktigaste finansieringsbesluten har också de katastrofberedskap eller mildring av katastrofverkningar bland sina mål. Integrationen av denna aspekt sker genom åtgärder på områdena stöd till infrastruktur, upplysning och information till allmänheten, småskaliga insatser för lindring, kartläggning och datorbearbetning av uppgifter, varningssystem, utbildning, institutionsuppbyggande och insatser mot klimatförändring.

I enlighet med sitt uppdrag om **civilskydd** uppmuntrade och främjade Echo samarbetet mellan de 32 stater[9] som deltar i civilskyddsmekanismen. Därigenom strävar Echo efter att effektivisera systemen för att förebygga och skydda mot naturkatastrofer, tekniska katastrofer och katastrofer orsakade av människor som inträffar i Europa.

Kommissionen började även samla in uppgifter inom ramen för ett 18 månader långt program rörande bästa praxis på området katastrofförebyggande, vilket var inriktat på specifika katastrofer (jordbävningar, tsunamier, översvämningar, stormar, torka och värmeböljor) och övergripande frågor (t.ex. planering och infrastruktur). Genomförandet av civilskyddsmekanismen garanterar ett bättre skydd för befolkning, miljö, egendom och kulturarvet vid katastrofer. Inom beredskapsarbetet fokuserar EU på varningssystem, moduler och civilskyddsmekanismens utbildningsprogram (över 890 experter utbildades under 2011 och fem fullskaliga övningar fick stöd). Dessutom gav kommissionen finansiellt stöd till ett

[8] Antagen av rådet, Europaparlamentet och kommissionen den 18 december 2007 — EUT C 25, 30.1.2008, s. 1.

[9] EU:s 27 medlemsstater, Norge, Island, Liechtenstein, Kroatien och f.d. jugoslaviska republiken Makedonien.

antal projekt för samarbete på området katastrofberedskap (t.ex. inrättandet av en grupp för evakuering av allmänheten, evakuering vid en kärnkraftsolycka, räddningsinsatser under jord och rengöring av stränder efter oljeutsläpp).

Stöd som grundades på de resurser som medlemsstaterna ställt till förfogande, lämnades till katastrofdrabbade länder inom och utanför EU, efter en begäran från regeringen i det berörda landet.